

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет мистецтв

Кафедра декоративно-прикладного мистецтва та дизайну

«Допущено до захисту»

Завідувач кафедри

_____ Ємельова А.П.

« ___ » _____ 2024 р.

Реєстраційний № _____

« ___ » _____ 2024 р.

ПРОЄКТУВАННЯ ТА ХУДОЖНЄ ТЕМАТИЧНЕ ОФОРМЛЕННЯ

АУД. № 402 З ІСТОРІЇ СОЦІОЛОГІЇ.

РОЗРОБКА ПРОЄКТУ НАТЯЖНОГО ПАННО

Кваліфікаційна робота студентки

групи ДС-20

ступінь вищої освіти «бакалавр»

спеціальності

022 «Дизайн» 022.03 «Дизайн середовища»

Портретою Аріни Павлівни

Керівник: викладач

Пікущий О.І.

Оцінка:

Національна шкала _____

Шкала ECTS _____ Кількість балів _____

Голова ЕК _____

(підпис) (прізвище, ініціали)

Члени ЕК _____

(підпис) (прізвище, ініціали)

_____

(підпис) (прізвище, ініціали)

_____

(підпис) (прізвище, ініціали)

_____

(підпис) (прізвище, ініціали)

Кривий Ріг – 2024

Запевнення

Я, Портретова Аріна Павлівна, розумію та підтримую політику Криворізького державного педагогічного університету з академічної доброчесності. Запевняю, що ця кваліфікаційна робота виконана самостійно, не містить академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Я не надавала, не одержувала недозволену допомогу під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають покликання на відповідне джерело.

Із чинним Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в роботах здобувачів вищої освіти Криворізького державного педагогічного університету ознайомена. Чітко усвідомлюю, що у разі виявлення у кваліфікаційній роботі порушення академічної доброчесності робота не допускається до захисту або оцінюється незадовільно.

 А.П. Портретова

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ПРИНЦИПИ ОФОРМЛЕННЯ ІНТЕР'ЄРУ ЛЕКЦІЙНОЇ АУДИТОРІЇ СУЧАСНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	6
1.1. Основні елементи обстановки лекційної аудиторії.....	6
1.2. Вплив обстановки лекційної аудиторії на процес навчання	11
1.3. Основні принципи дизайн-проекування навчальних аудиторій.....	15
Висновки до розділу 1.....	19
РОЗДІЛ 2. РОЗРОБКА ПРОЄКТУ НАТЯЖНОГО ПАННО ДЛЯ ОФОРМЛЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ АУДИТОРІЇ	21
2.1. Постанова завдання та передпроектне дослідження.....	21
2.2. Формування концепції та початкові етапи розробки дизайн-проекту	22
2.3. Розробка ескізу панно для оформлення навчальної аудиторії	25
Висновки до розділу 2	28
ВИСНОВКИ	30
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	31
ДОДАТКИ	33

ВСТУП

Дизайн середовища орієнтується не лише на організацію приміщень для проживання, але і організування громадських приміщень, до яких в повній мірі можна віднести і навчальні аудиторії вищого навчального закладу.

Актуальність цього дослідження полягає у тому, що університетські кабінети не завжди відповідають потребам студентів та викладачів у підготовці до навчального процесу. Кожна зі спеціальностей, яка викладається у сучасному університеті, потребує специфічної навчальної атмосфери та певного технічного обладнання. Недостатнє забезпечення обладнанням, неадекватно організоване просторове планування та відсутність сучасної спеціалізованої техніки помітно погіршують залученість студентів у навчальний процес, що відображається на кількості абітурієнтів. Тому головною метою дизайнера у проектуванні навчальних аудиторій вищого навчального закладу є створення предметно-просторового середовища з урахуванням різних видів проведення занять.

Мета полягає у дослідженні основних вимог до лекційних аудиторій вищого навчального закладу, принципів їх дизайнерського оформлення та розробці проекту декоративного панно для навчальної аудиторії.

Для досягнення мети маємо вирішити такі **завдання**:

- виявлення особливостей дизайн-організації навчальних аудиторій, обумовлених їх функціональним призначенням;
- визначити основні вимоги до лекційних аудиторій вищого навчального закладу та до їх графічно-інформаційного вмісту;
- розглянути існуючі принципи проектування та оформлення лекційних аудиторій;
- розглянути способи дизайн-оформлення та організації предметно-просторового середовища аудиторії;
- аналіз художньо-образних засобів оформлення інтер'єру навчальної аудиторії;

- виконати передпроектне та проектне дослідження, розробити ескізи панно для оформлення аудиторії з дисципліни історії соціології.

Об'єкт дослідження. Принципи та основні вимоги оформлення інтер'єру навчальних аудиторій вищих закладів освіти.

Предмет дослідження. Проектування оформлення інтер'єру навчальної аудиторії з дисципліни «Соціології».

Методи дослідження: аналіз та узагальнення наукової інформації з проблеми дослідження; аналіз, синтез, узагальнення і систематизація теоретичних та даних; моделювання проектної пропозиції, аналіз продуктів дизайнерської діяльності (аналогів).

Практичне значення одержаних результатів полягає в можливості методичного використання матеріалів даної роботи для оформлення інтер'єру сучасної аудиторії вищого навчального закладу.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, загальних висновків, списку використаної літератури, додатків. Загальний обсяг роботи 46 сторінок.

РОЗДІЛ 1. ПРИНЦИПИ ОФОРМЛЕННЯ ІНТЕР'ЄРУ ЛЕКЦІЙНОЇ АУДИТОРІЇ СУЧАСНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Атмосфера в лекційній аудиторії може значно впливати на навчальний процес, не лише впливаючи на здатність студентів до концентрації уваги, але й на загальне їхнє самопочуття, а також самопочуття викладачів. Розташування парт, наявність природного освітлення, загальна атмосфера в аудиторії — все це формує мікроклімат, який може відчутно впливати на навчання, поведінку та успішність студентів. Сучасні дослідження у галузі освіти наголошують на значущості фізичного середовища у створенні сприятливого навчального контексту, розвитку ефективних навчальних стратегій у студентів та сприянні активному навчанню [8].

Від маленьких дітей до груп учнів на всіх рівнях освіти, організація та дизайн фізичного простору можуть впливати на стратегії навчання, учнівську поведінку в класі та, в кінцевому підсумку, на їхню успішність. У цьому дослідженні розглядається різноманіття способів, за допомогою яких фізичне середовище лекційної аудиторії може сприяти або перешкоджати навчанню студентів, що підкреслює важливість урахування цього фактору у прагненні до оптимізації результатів навчання.

1.1. Основні елементи обстановки лекційної аудиторії

Первинні елементи навчального середовища включають в себе різні істотні компоненти, які в сукупності вносять вклад в загальний освітній процес:

Розташування місць: планування та розташування місць у лекційній аудиторії мають вирішальне значення. Вона повинна забезпечувати зручну посадку студентів, дозволяючи їм зосередитися на лекції без дискомфорту.

Аудіовізуальні засоби: ці засоби включають такі мультимедійні інструменти, як проектори, екрани та звукові системи. Вони підвищують здатність викладача ефективно передавати матеріал, покращуючи його сприйняття і запам'ятовування.

Дизайн аудиторії: фізичне планування та просторовий дизайн лекційної аудиторії впливають на залучення студентів. Необхідний достатній простір, відповідні меблі та обстановка, що сприяє взаємодії та груповим обговоренням.

Якість акустики: ефективно акустичне оформлення забезпечує чітке сприйняття учнями мови викладача без сторонніх шумів. Це сприяє створенню сприятливого для навчання середовища.

Роль викладача: Стиль викладання, комунікативні навички та вміння залучити студентів до процесу навчання суттєво впливають на навчальний процес. Взаємодія зі студентами та своєчасний зворотний зв'язок — найважливіші аспекти ролі викладача.

Залучення студентів: активна участь та спільне навчання є основоположними. Заохочення студентів за участь у вивченні матеріалу, задавання питань і взаємодія з однолітками сприяє кращому розумінню і запам'ятовуванню інформації.

Відволікаючі фактори: мінімізація зовнішніх та внутрішніх відволікаючих факторів є надзвичайно важливою. Зменшення шуму, переривань і особистих відволікаючих факторів, таких як смартфони, допомагає зберегти концентрацію уваги під час лекцій.

Розмір аудиторії: кількість студентів в аудиторії може впливати на ступінь індивідуального підходу до студентів. Менші розміри КЛАСІВ часто дозволяють більше взаємодіяти між викладачами та студентами один на один.

Ці основні елементи в сукупності формують обстановку в лекційній аудиторії, надаючи істотний вплив на якість освіти і загальний навчальний процес. Правильний облік і управління цими елементами може підвищити залученість студентів, поліпшити розуміння і запам'ятовування змісту курсу [11].

Розташування навчальних місць робить істотний вплив на взаємодію і концентрацію уваги учнів в аудиторії:

Традиційні Rowe:

- Переваги: сприяють індивідуальному зосередженню уваги, чіткому огляду викладача і зручності управління класом.

- Проблеми: обмежена взаємодія між студентами, обмежені можливості для спільного навчання та потенційна незатребуваність.

Круглі або напівкруглі столи:

- Переваги: заохочення групових дискусій, співпраці та взаємодії з однолітками, розвиток почуття спільності.

- Проблеми: можливість відволікання сусідніх груп, нерівна участь і труднощі для викладачів у спостереженні за всіма студентами.

U-подібна посадка:

- Переваги: сприяє проведенню дискусій на заняттях, дозволяє студентам бачити один одного і викладача, сприяє залученню в роботу і заохочує почуття рівності.

- Проблеми: обмежена кількість місць у великих аудиторіях може вимагати більшого простору, а в деяких випадках може бути складною при плануванні класу.

Кластерне або групове розсадження:

- Переваги: ідеально підходить для групових проектів та обговорень, сприяє розвитку колективної роботи, взаємного навчання та обміну ідеями.

- Проблеми: можливі відволікаючі фактори в групах, складність підтримки контролю над класом, нерівна участь.

Підковоподібне розсадження:

- Переваги: заохочує взаємодію студентів і викладача, сприяє проведенню дискусій в класі і чітко фокусує увагу на викладача.

- Проблеми: обмежена кількість місць, може бути менш придатною для великих класів і може створити ієрархію у відносинах між студентами та викладачами.

Гнучкі сидячі місця (наприклад, бобові мішки, стоячі столи):

- Переваги: забезпечує різноманітність і враховує різні переваги в навчанні, підвищує комфорт і залученість, а також дозволяє знизити

монотонність.

- Проблеми: потрібні інвестиції в адаптовані меблі, існує ймовірність зловживань, а також може знадобитися адаптація для студентів з фізичними вадами.

На закінчення слід зазначити, що розсадження студентів відіграє важливу роль у формуванні їх взаємодії та концентрації уваги. Кожна схема має свої переваги та проблеми. Розташування місць повинно відповідати навчальним цілям та динаміці занять, щоб створити оптимальні умови для залучення студентів та навчання [7].

Освітлення має вирішальне значення для підтримки уваги та комфорту учнів у навчальному середовищі.

Природне освітлення: природне освітлення покращує настрій і сприяє створенню сприятливої навчальної атмосфери. Він допомагає регулювати циркадні ритми, підвищуючи пильність і концентрацію уваги студентів. Правильне денне освітлення знижує напругу очей, головні болі і стомлюваність. Вона також сприяє сприйняттю інформації і мінімізує відблиски, створюючи комфортну обстановку.

Штучне освітлення: відповідний рівень штучного освітлення необхідний для підтримки уваги. Погане освітлення може призвести до сонливості та зниження концентрації уваги. Недостатнє штучне освітлення може викликати напругу очей, дискомфорт і зниження ефективності читання. Відблиски і мерехтіння світла можуть відволікати і заважати роботі [12].

Комбіноване освітлення: як природне, так і штучне освітлення сприяють підтримці оптимальної температури в приміщенні. Природне освітлення може забезпечувати тепло, а штучне — виділяти тепло. Баланс цих факторів впливає на комфорт і концентрацію уваги. Грамотно спроектоване освітлення дозволяє створити естетично приємну навчальну середу, позитивно впливає на емоційний стан і залученість учнів. Регульовані системи освітлення дозволяють підлаштовуватися під індивідуальні переваги і вимоги завдань, забезпечуючи комфорт і концентрацію уваги.

Таким чином, природне та штучне освітлення необхідне для забезпечення уваги та комфорту учнів. Природне освітлення має позитивний психологічний та фізичний вплив, а штучне освітлення може оптимізувати навчальне середовище при правильному проектуванні та управлінні. Поєднання цих джерел освітлення з урахуванням специфіки навчального приміщення дозволяє створити ідеальну атмосферу для ефективного викладання і навчання [19].

Температура і вентиляція в приміщенні істотно впливають на концентрацію уваги і навчання. Дослідження показують, що ідеальний температурний режим для оптимального навчання знаходиться в діапазоні від 20°C (68°F) до 24°C (75°F).

Ідеальний діапазон температур: дослідження, опубліковані, наприклад, у журналі «Будівництво та середовище» (2018), показали, що температура в цьому діапазоні підвищує когнітивні здібності, включаючи увагу, пам'ять та вирішення проблем. Відхилення від цього діапазону можуть заважати концентрації уваги. Наприклад, дослідження, опубліковане в журналі «Indoor Air» (2019), показало, що температура нижче 20°C знижує когнітивну продуктивність, учасники допускають більше помилок [12].

Важливість правильної вентиляції: правильна вентиляція має вирішальне значення для якості повітря в приміщенні. Затхле, погано провітрюване повітря може містити забруднювачі та CO₂, які погіршують когнітивні функції. Дослідження COGfx (Harvard T. H. Chan School of Public Health, 2015) показало, що подвоєння швидкості вентиляції з 20 до 40 кубічних футів на хвилину на людину значно підвищує когнітивні показники, включаючи прийняття рішень і реагування на кризові ситуації.

На закінчення слід зазначити, що підтримка ідеальної температури в приміщенні в діапазоні від 20 до 24°C і забезпечення належної вентиляції вкрай важливі для концентрації уваги і навчання. Фактичні дані та дослідження підтверджують важливість цих факторів середовища в освітніх установах.

1.2. Вплив обстановки лекційної аудиторії на процес навчання

Сполучення психології і дизайну середовища дозволяє розуміти, як обставини в аудиторії впливають на навчальний процес. В цьому параграфі ми дослідимо, як різні характеристики оточуючого середовища можуть впливати на психічний стан і поведінку. [8]:

Фізичне розташування: кругові або U-подібні сидіння сприяють спілкуванню та взаємодії, що сприяє залученню та сприятливій психологічній атмосфері. Традиційні ряди можуть перешкоджати взаємодії студентів і знижувати їх мотивацію. Достатнє природне освітлення і грамотно спроектоване штучне освітлення позитивно впливають на настрій і увагу, покращуючи психологічне самопочуття і підвищуючи концентрацію уваги.

Температура і вентиляція: підтримка ідеального температурного режиму (20°C-24°C) допомагає студентам відчувати себе комфортно і зосереджено, запобігаючи відволіканню від роботи, викликане дискомфортом. Правильна вентиляція забезпечує свіжу і чисту атмосферу, знижуючи рівень дратівливих речовин і CO₂, що може привести до поліпшення когнітивних функцій і самопочуття.

Естетика: кольори можуть викликати емоційну реакцію; заспокійливі кольори, такі як синій або зелений, можуть зменшити стрес, а стимулюючі кольори, такі як червоний, можуть підвищити пильність. Продуманий декор може створити привабливу та надихаючу обстановку [10].

Рівні шуму: добре продумане акустичне середовище мінімізує шумові відволікання та підвищує чіткість спілкування, зменшуючи стрес та розчарування як викладачів, так і студентів.

Меблі та ергономіка: ергономічні Стільці та столи підвищують фізичний комфорт, зменшують відволікання, пов'язані з дискомфортом, та сприяють психологічному самопочуттю. Адаптована меблі створює відчуття контролю, дозволяючи студентам вибирати умови навчання і підвищуючи їх психологічний комфорт [13].

Інтеграція технологій: Правильно функціонуюче аудіовізуальне

обладнання забезпечує ефективне спілкування та запобігає технологічним збоям, які можуть викликати розчарування та тривогу. Усвідомлення того, що персональні пристрої можуть відволікати від роботи, може допомогти керувати ними і мінімізувати їх вплив на концентрацію уваги і залученість в роботу.

Важливо відзначити, що обставини в лекційній аудиторії значно впливають на психологію навчання. Звертаючи увагу на різноманітні аспекти оточуючого середовища, викладачі можуть створити простір, що сприяє формуванню позитивного психологічного враження, підвищенню мотивації і, в кінцевому підсумку, поліпшенню навчального процесу [14].

Просторовий дизайн у контексті навчальних закладів відноситься до продуманого розташування фізичних елементів, таких як меблі, планування, освітлення та естетика в навчальному середовищі. Такий дизайн відіграє вирішальну роль у впливі на мотивацію та залучення студентів до лекційної діяльності.

Естетична привабливість: добре оформлені та спроектовані приміщення з привабливим дизайном можуть створити сприятливу та надихаючу атмосферу. Яскраві кольори, цікаві художні роботи та естетично приємна обстановка підвищують настрій студентів і стимулюють їх активну участь у навчальному процесі [16].

Комфорт і фізичне благополуччя: зручні меблі і ергономічний дизайн сприяють поліпшенню фізичного комфорту. Коли студенти відчують себе комфортно фізично, вони, швидше за все, залишаються уважними, що сприяє підвищенню їх мотивації і зацікавленості в навчальному процесі. Незручні сидіння або недостатнє освітлення можуть відволікати і знижувати мотивацію.

Гнучкість та можливість вибору: просторовий дизайн, що забезпечує гнучкість та вибір, може розширити можливості учнів. Коли учні можуть вибрати місце для сидіння або стиль навчання, вони відчують себе господарями положення, що підвищує їх мотивацію і залученість [8].

Місця для спільної роботи: проектування приміщень, що сприяють

груповій роботі та співпраці, може стимулювати студентів до взаємодії та спілкування з однолітками. Можливість спільної роботи над проектами або обговорення ідей може сприяти почуттю спільності та підвищенню мотивації.

Мультисенсорне навчання: Використання інтерактивних дисплеїв, практичних матеріалів і мультимедійних ресурсів дозволяє задіяти різні стилі навчання і органи чуття. Такий мультисенсорний підхід дозволяє зробити уроки більш захоплюючими і мотивувати учнів до активного дослідження і навчання [17].

Інтеграція технологій: ефективний просторовий дизайн дозволяє легко інтегрувати технології. Доступ до цифрових інструментів та ресурсів може зробити уроки більш інтерактивними та захоплюючими, підвищуючи мотивацію учнів до використання технологій у навчанні.

Розташування аудиторії: розташування столів, місць для сидіння і позиція викладача можуть впливати на потік спілкування і взаємодії. Місця, що сприяють взаємодії віч-на-віч і підтримують чітку лінію видимості з викладачем, можуть підвищити залученість.

Психологія кольору відіграє важливу роль у лекційних аудиторіях, впливаючи на настрій студентів, їхню увагу та загальне сприйняття навчального матеріалу [7]:

Синій: заспокоює і допомагає зосередитися. Синій колір асоціюється зі спокоєм і допомагає створити зосереджену, розслаблену атмосферу, що сприяє сприйняттю інформації.

Червоний колір: стимулює і підвищує пильність. Червоний колір привертає увагу і може стратегічно підкреслити важливу інформацію або спонукати до активної участі.

Зелений: асоціюється з ростом і рівновагою. Зелений колір сприяє відчуттю гармонії і може бути використаний для створення заспокійливого, збалансованого навчального середовища.

Жовтий: енергійний і оптимістичний. Жовтий колір піднімає настрій і сприяє підвищенню сприйнятливості учнів до навчання.

Помаранчевий: теплий і привабливий. Помаранчевий колір може сприяти ентузіазму та творчості, що робить його придатним для приміщень, призначених для спільної роботи або творчого навчання.

Фіолетовий: виражає вишуканість і креативність. Фіолетовий колір може стимулювати уяву і вміння вирішувати проблеми, що робить його придатним для навчальних класів, орієнтованих на дизайн або мистецтво.

Білий: уособлює чистоту і простоту. Білий колір створює чисте, мінімалістичне середовище, сприяючи ясності і концентрації уваги на змісті.

Сірий: нейтральний і збалансований. Сірий колір можна використовувати в якості фону для інших кольорів або для створення сучасної, вишуканої атмосфери.

Коричневий: земляний і заземлюючий. Коричневий колір може викликати відчуття стабільності і зв'язку з природою, посилюючи теплу і затишну атмосферу.

Рожевий: заспокоює і виховує. Рожевий колір може надавати заспокійливу дію і часто використовується в дитячих дошкільних установах або установах спеціальної освіти для створення м'якої і сприятливої обстановки.

При виборі кольору для лекційних аудиторій необхідно враховувати освітній контекст, вікову групу і цілі навчання. Колір може підвищити залучення, концентрацію та загальну ефективність навчання, створюючи сприятливу та стимулюючу атмосферу.

Рівень шуму та акустика суттєво впливають на когнітивні процеси в навчальному середовищі [3]:

Рівні шуму: високий рівень фонового шуму може відволікати увагу, заважаючи учням зосередитися на уроці. Стресові реакції, пов'язані з шумом, такі як підвищення частоти серцевих скорочень і рівня кортизолу, можуть перешкоджати когнітивним функціям і погіршувати запам'ятовування. Шумові перешкоди знижують ефективність виконання завдань, можуть призводити до помилок і погіршення сприйняття інформації.

Важливість хорошої акустики: ефективна акустика забезпечує чіткий зв'язок між викладачами та студентами, запобігаючи непорозумінням та підвищуючи рівень розуміння. Хороша акустика зменшує потребу учнів напружуватися, щоб почути, запобігає когнітивній втомі та підтримує увагу. Дослідження показують, що покращення акустики призводить до покращення результатів навчання та збільшення кількості учнів.

Вплив різних рівнів шуму: тиха обстановка (наприклад, у бібліотеці) може сприяти концентрації уваги та запам'ятовуванню інформації. Помірний навколишній шум (наприклад, тиха фонова музика) іноді може сприяти підвищенню творчої активності та концентрації уваги, маскуючи відволікаючі фактори. Підвищений рівень шуму (наприклад, будівельний шум) істотно ускладнює когнітивну діяльність, що робить навчання складним.

На закінчення слід зазначити, що рівень шуму і акустика в навчальних приміщеннях роблять істотний вплив на когнітивні процеси. Надмірний шум може порушувати концентрацію уваги, посилювати стрес і заважати роботі. Хороша акустика, що забезпечує чіткий зв'язок і мінімізує фоновий шум, необхідна для підтримки сприятливої навчальної атмосфери і оптимізації когнітивних процесів.

1.3. Основні принципи дизайн-проектування навчальних аудиторій

Важною частиною процесу дизайну є створення такого приміщення, яке б забезпечувало функціональний і фізичний комфорт для користувачів. Хоча комфорт може мати індивідуальний характер для кожної людини, взагалі він має відповідати загальним потребам більшості, особливо в аудиторіях, де збираються люди зі схожими інтересами.

Для створення комфортного навчального середовища необхідно ретельно дослідити та проаналізувати потреби як студентів, так і викладачів, визначити необхідне обладнання для проведення різних дисциплін. Іншими словами, передпроектний аналіз є ключовим етапом. На основі результатів

цього аналізу стає очевидним, чого не вистачає аудиторіям та студентам для успішного навчання [3].

На першому етапі передпроектного дослідження важливо визначити особливості архітектурно-планувальних рішень, що стосуються аудиторій. Цей етап є ключовим для подальшого проектування і вимагає відповідального підходу. Серед основних аспектів, які потрібно розглянути, можуть бути геометрія приміщення, його площа, висота стелі, кількість природного світла, матеріал і призначення стін, а також виявлення сильних та слабких сторін у плануванні приміщення. Успішне проведення передпроектної роботи має велике значення для наступних етапів проектування.

Другим етапом передпроектного аналізу є визначення потреб, які будуть вирішені у навчальних аудиторіях. Основна мета полягає у максимальній відповідності їх функціональному призначенню. Також важливо враховувати специфіку проектування інтер'єрів для підготовки фахівців у відповідних галузях, які постійно оновлюють свої знання. При проектуванні навчального приміщення обов'язково слід дотримуватися відповідних нормативів, які встановлені відповідно до вимог СНіП, СанПіН, ДСТ та педагогічних стандартів, які включають гігієнічні норми. [3].

При проектуванні навчального приміщення необхідно дотримуватися:

- 1) архітектурно-будівельних вимог до навчальних приміщень;
- 2) гігієнічних параметрів мікроклімату приміщень;
- 3) загальних вимог до оптимальної реалізації навчального процесу в кабінетах і майстернях.

Архітектурно-будівельні вимоги до навчальних приміщень зводяться до:

- дотримання встановлених будівельних норм і стандартів;
- обліку сформованих на сьогоднішній день конструктивних рішень (що обумовлено випуском виробів і конструкцій підприємствами будіндустрії);
- застосування сучасних вискоелективних будівельних і оздоблювальних матеріалів, вбудованого обладнання та меблів;

- належного планування приміщень, розстановки обладнання, акустики;
- видимість в приміщеннях і створення відповідають призначенню інтер'єрів навчальних приміщень.

До гігієнічних параметрів мікроклімату приміщень відносяться: умови опалення, повітрообміну, рівень природного і штучного освітлення. Вимоги до площі, висоті приміщень, розстановці обладнання, вентиляції, опалення, санітарно-технічних пристроїв, інженерного обладнання багато в чому ідентичні загальноприйнятим будівельним і архітектурним вимогам до приміщень.

Для оптимальної реалізації навчального процесу в кабінетах і майстернях потрібні:

- оптимальна площа, габарити навчального приміщення. Загальну площу визначають диференційовано, відповідно до профілю предмета і способом навчальних занять і включає в себе: робочі місця учнів, робоче місце викладача, інженерне оснащення(підводки), місця зберігання і демонстрації наочних посібників, об'ємних моделей і макетів;
- повне обладнання приміщення відповідно до встановлених норм і комплектів по кожному приміщенню;
- наявність зручної візуальної взаємозв'язку і комунікаційних проходів між робочим місцем викладача і місцями учнів;
- достатня освітленість і виразна видимість для всіх учнів наочних і екранних посібників, класної дошки, приладів, зразків, інструментів, що демонструються з робочого місця викладача;
- доступність об'ємних моделей, макетів, натуральних вузлів, а також фрагментів машин і механізмів з робочих місць учнів;
- можливість розміщення на кожному робочому місці учня (в межах його робочої площини) посібників, приладів для практичних робіт, конспектів, зошитів;
- оптимальна організація робочого місця викладача;

- хороша доступність всіх робочих місць учнів з робочого місця викладача;
- наявність допоміжних площ і вбудованих шаф відповідної ємності для розміщення навчально-наочних посібників повсякденного, періодичного і епізодичного користування;
- зручне для навчання і одночасно сприятливо естетично впливає на учнів загальне внутрішнє оформлення і оздоблення приміщення, колірне забарвлення, розташування вікон, світильників, входів, інженерних підводок і сигнальних пристроїв.

Предмети, технічні засоби навчання, макети та інші наочні посібники багаторазового і епізодичного користування повинні розташовуватися таким чином, щоб викладач міг в потрібний момент скористатися ними. У той же час у демонстраційного матеріалу і обладнання повинно бути певне місце зберігання. Необхідно передбачити механічне зашторювання, включення і виключення світла з робочого місця викладача [5].

На **третьому етапі** проводиться робота з визначенням вимог до навчальних аудиторій. Ці вимоги можуть базуватися на різних критеріях, таких як знання фізіології людини, технічне обладнання кабінету та потреби викладачів з різних дисциплін. Наприклад, враховуються середні фізіологічні дані студентів, наприклад, такі як переважання правшів чи лівшів, а також стать. Крім того, важливо визначити максимальну кількість студентів, які можуть відвідувати заняття, щоб раціонально використовувати площу приміщення.

Грунтуючись на передпроектному аналізі, складається концепція майбутнього інтер'єру. В основі повинен лежати принцип, без якого задум не стане гармонійним інтер'єром. Концепція буде полягати в створенні оригінального по колористичному рішенню, просторого і комфортного по функціональному рішенню, приміщення.

Дизайнери все частіше звертають увагу на ергономіку у процесі проектування. Це підґрунтя для їхньої роботи, яке базується на фізичному та

психічному стані людини. Ергономіка досліджує трудові процеси з метою створення оптимальних умов праці для підвищення продуктивності. Застосування принципів ергономіки допомагає створити комфортні та ефективні приміщення, що можна використовувати як у житлових, так і у громадських просторах. Однак важливо пам'ятати, що ергономіка ґрунтується на середньостатистичних даних людини, тому потрібно враховувати цей аспект і не сліпо дотримуватися її принципів. [6].

На **четвертому етапі** проектування дизайну аудиторій університету розробляється унікальний інтер'єр, що розпочинається з ескізного проєкту. Цей етап включає розробку різних варіантів планувальних рішень з урахуванням ергономіки, санітарних норм і естетики. Потім переходять до розробки робочого дизайн-проєкту, який містить супровідні креслення. Важливо докладати особливої уваги до цього етапу, оскільки навіть невелика помилка у розрахунках може негативно вплинути на візуальний вигляд інтер'єру. Для кожної аудиторії розробляється свій індивідуальний пакет робочих креслень, щоб врахувати особливості кожного приміщення.

Під час процесу проектування можуть виникати деякі коригування, проте вони зазвичай не суттєві та не змінюють загальної концепції інтер'єру. Всі можливі варіанти обговорюються та узгоджуються на етапі створення ескізів дизайн-проєкту де здійснюється пошук рішень та коригування недоліків. Завершальний варіант дизайну, зазвичай, підписується відповідальними особами [8].

Висновки до розділу 1.

Для формування почуття причетності у студентів в навчальній аудиторії слід приділяти першорядну увагу інклюзивності, організовуючи місця, що сприяють взаємодії, забезпечуючи різноманітну представленість в матеріалах і прикладах курсу, а також заохочуючи шанобливе спілкування. Створити сприятливу атмосферу, в якій всі студенти відчувають себе цінними і шанованими за їх різнобічний досвід і погляди. Заохочувати групові заняття та дискусії, що дозволяють студентам спілкуватися з однолітками та

формувати почуття спільності. Крім того, забезпечити доступність ресурсів і підтримку студентів з обмеженими можливостями для забезпечення рівної участі і залученості [9].

Обстановка в навчальній аудиторії відіграє вирішальну роль у забезпеченні ефективного застосування навчальної діяльності. Добре організовані фізичні простори з доступом до необхідних ресурсів сприяють підвищенню продуктивності та концентрації уваги. Зручна посадка і правильне освітлення зменшують відволікаючі фактори і підвищують концентрацію уваги, дозволяючи студентам більш ефективно займатися. Крім того, гнучке планування, що враховує різні стилі навчання та групові заняття, сприяє активній участі та спільному вирішенню проблем. Інтеграція технологій і добре продумані наочні посібники можуть ще більше спростити застосування навчальних матеріалів, полегшити доступ до них і їх використання, що в кінцевому підсумку підвищує ефективність застосування отриманих знань [10].

На жаль, в даний час, навчальні лекційні аудиторії не завжди відповідають потрібним вимогам, сучасним стандартам. Час показує, що навчальний кабінет повинен бути не тільки обладнаний і оснащений всім необхідним для навчального процесу, а й перетворитися на справжню творчу майстерню для студентів, для професійного і більш глибокого їх навчання.

В ході дослідження були в загальному вигляді сформульовані основні етапи дизайн-проектування інтер'єру приміщення лекційної аудиторії вищого навчального закладу.

Перший: виявлення особливостей архітектурно-планувальних рішень аудиторії.

Другий: передпроектне дослідження, виявлення потреб людей в приміщенні.

Третій: створення концепції дизайн-проектування.

Четвертий: безпосередньо дизайн-проектування інтер'єру аудиторій з урахуванням всіх пропонованих вимог і висунутої концепції.

РОЗДІЛ 2. РОЗРОБКА ПРОЄКТУ НАТЯЖНОГО ПАННО ДЛЯ ОФОРМЛЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ АУДИТОРІЇ

2.1. Постановва завдання та передпроектне дослідження.

Для проєктування надається приміщення аудиторії № 402 з історії соціології на четвертому поверсі головного корпусу Криворізького державного педагогічного університету загальною площею 29,1 м², за адресом вул. Університетська буд. 54. Це громадська навчальна зона Металургійного району м. Кривого Рогу (Дод. А, Рис. 3).

Висота приміщення – 3,23 м.

Приміщення має прямокутну, схильну до квадратної, форму: 5 310×5 480 мм (Дод. А, Рис. 2). Приміщення має два великих вікна (1730×2 180 та 1 750×2 180), що виходять на схід, за вікнами – відкритий простір і нема перешкод для проникнення променів сонця. Стіни приміщення вкриті світлою бежевою штукатуркою теплого відтінку. Приміщення є дуже добре освітленим і просторим.

Будівля збудована з білої полуторної повнотілої силікатної цегли. Зовнішні несучі стіни завтовшки 510 мм, внутрішні несучі стіни – 380 мм, перегородки – 120 мм. Перекриття бетонне, 300 мм.

Проєктом передбачається створення ескізу натяжного панно для оформлення аудиторії на північній її стіні. Дана стіна має розмір 5 480 мм шириною і 3 230 мм висотою. Панно для оформлення повинно бути досить великим з деталізованим зображенням, тому загальний розмір його, для достатньо гармонійного розташування в приміщенні, був визначений приблизно таким: 4 500±200 мм шириною і 2000±200 мм висотою.

Замовником виступила кафедра соціології Криворізького державного педагогічного університету. Змовник визначив тему, назву і зміст майбутнього панно. Темою є історичний розвиток соціології як науки, тому в якості назви був запропонований наступний текст: «Соціологія: від витоків до сучасності». В якості вмісту були запропоновані портрети всіх найбільш відомих соціологів від започаткування соціології, як науки, і до сьогодення. Всього було надано

112 портретів, які були розгруповані замовником на три частини: представники західної соціології, класики української соціологічної думки другої половини XIX – початку XX століття та представники сучасної української соціології. Портрети повинні бути розташованими за визначеними групами та за датами народження представників за зростанням знизу до гори. Також, за пропозицією замовника фоном повинно було слугувати дерево в якості символу розвитку, зростання (Дод. А, Рис. 1).

Перед початком роботи безпосередньо над проєктом мною був проведений детальний аналіз існуючих зразків оформлення аналогічних навчальних аудиторій за наступним алгоритмом: збір зразків панно, плакатів, стендів, що використовуються для надання візуальної інформації, визначення цільової аудиторії, аналіз візуального оформлення (візуальні елементи, кольорова гама, композиція, типографіка, використання зображень), аналіз впливу повідомлення (зміст, тексти), оцінка якості й ефективності впливу на цільову аудиторію (прогнозування можливої реакції аудиторії на оформлення та інформаційну визначеність). На основі результатів аналізу були визначені, які елементи оформлення та яким чином можуть працювати найкраще з даною цільовою аудиторією, та будуть використані надалі в розробці кінцевого дизайн-проєкту. За даною схемою був зроблений аналіз вихідних даних для розробки ескізу майбутнього панно.

2.2 Формування концепції та початкові етапи розробки дизайн-проєкту

Робота над даним проєктом знаходиться на перетині двох напрямків в дизайні, це безпосередньо дизайн середовища, а також – графічний дизайн. Тому в процесі роботи треба було враховувати основні вимоги, як середовищної складової, так і графічної. З точки зору середовища, то панно повинно було б бути по-перше – помірного розміру, який би відповідав даному приміщенню; по-друге – не мало бути «важким» для психо-фізичного сприйняття; по-третє – взагалі органічно вписуватися в інтер'єр аудиторії. З

точки зору графічного дизайну треба було вирішити також питання загального сприйняття, а також наочності, логічності та інформативності поданої інформації.

Таким чином були визначені та уточнені габаритні розміри панно: 4 500×2 080 мм, які дозволяли достатньо гармонійно вписатись в інтер'єр приміщення, з розташуванням по середині північної стіни приміщення на висоті 700 мм від рівня підлоги, що дозволяло б загально розглядати панно з відстані 3-4 метрів з висоти середнього людського зросту, а також, при умові різної розстановки столів в аудиторії, максимально унеможливило його пошкодження.

З точки зору графічного дизайну треба було логічно та візуально організувати розташування портретів, підпорядкувавши їх ідеї загальності та тематичної і часової відповідності всіх представників науки. Також стояла задача обов'язково вказати ім'я та роки життя кожного з 112-ти вчених. При такій досить високій концентрації інформації, виникала необхідність вирішення задачі читаємості та щільності її заповнення.

На наступному етапі мною були розроблені декілька ескізів хронологічного дерева та чотири різні кольорові варіанти рішення з прикладами розташування їх у приміщенні аудиторії. На цьому етапі мною вирішувалась перш за все тонально-кольорова схема панно та уточнялися його габаритні розміри.

При створенні образу дерева я керувалася образами могутності, сталості, незламності, єдності та цілеспрямованості. Воно мало мати могутні міцні розвиненні корені, стовбур та крону. Корені повинні були вказувати на основоположний початок, стовбур – на цілеспрямований розвиток, а крона повинна була б організувати загальне розташування образів вчених, підпорядковуючи їх загальній єдності. Техніка виконання образу дерева була обрана декоративна, що надавало контрастності сприйняття на фоні фотографічних портретів.

Для оформлення портретів була обрана класична віньєтка зі стрічкою

для напису імені вченого, та вказання дат його життя, що надало, на мій погляд, обґрунтованості всій композиції, а також привнесло до неї класичний науковий контекст.

Перший варіант рішення передбачав контрастну відносно приміщення тональну та холодну кольорову схему, основне завдання якої було концентрації уваги до панно, як до головного елементу аудиторії, підпорядкуванні йому всього інтер'єру (Дод. Б, Рис. 4, Рис. 5).

В другому варіанті тональна схема залишилася приблизно такою ж, як і в першому, але кольорова схема була замінена на більш теплішу, що також, як і в попередньому варіанті вирішувало завдання концентрації всієї уваги на панно, але робило його більш м'яким для психологічного сприйняття на фоні стін теплого бежевого відтінку (Дод. Б, Рис. 6, Рис. 7).

Третій варіант рішення передбачав світлу теплу тонально кольорову схему, основним завданням якої, було візуальне «розчинення» фону самого панно на тлі стіни аудиторії з передачею концентрації уваги глядача саме на портретах вчених. Фон в цьому випадку становився частиною текстури самої стіни з максимальним кольорово-тональним наближенням до неї (Дод. Б, Рис. 8, Рис. 9).

В четвертому варіанті я знову повернулася до контрастності тонального рішення, але в більш теплій кольоровій гаммі ніж в усіх попередніх варіантах, що також робило основний акцент уваги на чорно-білих, контрастних по відношенню до фону портретах. Загальна тепла жовта гама панно робила контраст менш вираженим ніж в першому та другому варіантах, що робило психо-фізичне сприйняття більш легким та менш вимушеним (Дод. Б, Рис. 10, Рис. 11).

Також мною були надані варіанти графічного вирішення портретів, що було продиктовано спробою їх тонального, кольорового, графічного та стилістичного об'єднання, при цьому ж вирішувалася задача контрастності відносно фону (Дод. Б, Рис. 12).

Після обговорення представлених ескізних варіантів було вирішено розробляти надалі 3-й варіант, але тонально проміжний між ним самим та 4-тим.

2.3. Розробка ескізу панно для оформлення навчальної аудиторії

На цьому етапі я, врахувавши всі обговорені побажання та недоліки, перейшла безпосередньо до виконання самого ескізу панно.

Перше, що потребувало уточнення, це габаритні розміри самого панно та хронологічного дерева. З урахуванням досить великої кількості портретів вчених треба було зробити всю композицію більш широкою для їх упорядкованого розташування. До того ж крона повинна була охоплювати всі портрети і визначати їх загальну упорядкованість, а корені, стовбур та гілки повинні були служити структуризації портретів відносно культурного та часового походження представлених вчених. Ще виникала необхідність розташування надпису назви панно: «Соціологія – від витоків до сучасності», який повинен був не просто виступати в якості заголовку, алей композиційно єднати, охоплювати всі портрети. Робота по уточненню габаритних розмірів самого дерева, його крони та розташуванню гілок практично виконувалася на всьому протязі виконання ескізу.

В результаті ми досить суттєво відійшли від запропонованої замовником схеми розташування портретів вчених, але зберегли головну ідею їх хронологічного розташування з поділенням на основні групи.

Таким чином у нас були створені чотири загальні групи: основоположники соціології, група представників західної соціології, класики української соціологічної думки та представники сучасної української соціології (на відміну від 3-х запропонованих замовником, де основоположники соціології були частиною загальної групи західних соціологів).

Нами була використана запропонована замовником загальна логіка розташування портретів, з деяким корегуванням (Дод. Б, Рис. 13):

- в основу були розміщені портрети вчених, що вважаються ідейними основоположниками соціології як науки, це три портрети, які ми й розташували на фоні коренів дерева і вони графічно немов би розпочинають рух еволюційного розвитку соціології;

- вся ліва частина дерева складається з портретів представників західної соціології з другої половини XIX століття до нашого часу (59 портретів). Розташування їх максимально підпорядковується формі крони дерева, стовбура та розташуванню гілок, що дозволило зробити композицію їх достатньо «живою» та невимушеною;

- нижня група правої частини присвячена класикам української соціологічної думки другої половини XIX та початку XX століття (12 портретів), графічно відокремлюється від інших груп великою гілкою, також надаючи, за нашим задумом, природньої динаміки;

- остання верхня права група, в якій знаходяться представники сучасної української соціології (38 портретів), замикає всю композицію. Ця група, також як і ліва, максимально підпорядковується загальній формі крони дерева, вигину його стовбуру та гілок.

Також загальне розташування лівої і правої груп було підпорядковано необхідності їх графічного врівноваження (59 портретів зліва проти 50 справа) (Дод. Б, Рис. 13).

Загальну структуру та ритм розташуванню портретів до того ж завдає ще й використана модульна сітка. Портрети в рядах розташовуються за принципом шахових клітинок, що дозволяє для кожного з них надати відповідного простору (Дод. Б, Рис. 14).

Кожен портрет оформлений віньеткою класичного стилю зі стрічкою для напису імені вченого, дати життя внесені трохи нижче. У випадку, коли довжина імені виходила за межі стандартного шаблону довжини стрічки, використовувався інший шаблон з більш довгою стрічкою (Дод. Б, Рис. 15, Рис. 16). Кожна окрема фотографія кадрувалася і масштабувалася окремо задля завдання максимальній масштабній відповідності всіх портретів.

Фотографічні зображення також коригувалися з точки зору яскравості та контрастності, були залишені оригінальні кольорові схеми зображень (чорно-біле чи кольорове), але був трохи змінений загальний кольоровий баланс в сторону теплого жовтого, що дало можливість більш органічно поєднати фотозображення як між собою, так і з усією композицією.

Таким чином загальна кольорова схема склалася з теплих відтінків вохри, що надало всій композиції класичної золотавості та характерної урочистості.

Габаритний розмір кожного портрету разом з віньєткою та написом в остаточному варіанті ескізу дорівнює: 172×223 мм, висота текстового рядка – 10 мм (30 пт). Що можна назвати достатнім для детального розглядання окремих портретів (Дод. Б, Рис. 17, Рис. 18).

Для монтажу панно ми вирішили використати прямокутний каркас, відповідного панно розміру 4 500×2 080 мм, з металевого квадратного профілю 20×20 мм з товщиною стінки 1,8 мм, з поперечними та кутовими посиленнями з того ж профілю. Панно кріпиться до каркасу за периметром саморізами по металу. Каркас кріпиться до стіни за допомогою шурупів по середині на рівні 700 мм. від підлоги. Ця конструкція забезпечує надійне і просте кріплення (Дод. Б, Рис. 19, Рис. 20, Рис. 21).

Економічне обґрунтування розробки оформлення інтер'єру включає аналіз витрат і визначення їх ефективності на проєкт. Основні кроки включають:

- визначення доступного бюджету для виділення коштів на замовлення дизайнерських послуг;
- визначення собівартості виконання проєкту в матеріалі;

В таблиці наведемо кошторис необхідний для реалізації проєкту (Табл. 2.1.).

Таблиця 2.1.

№	Назва послуги	Складові	Одиниці виміру	Кількість	Вартість розробки
1.	Бюджет для замовлення дизайнерських послуг	Оцінюються індивідуально і залежать від багатьох факторів (наведена оцінка є умовною)	На основі договору	1	≈3000 грн.
2.	Собівартість виконання проєкту в матеріалі	Витрати на друк, визначаються ціною друкарських послуг, їх якості та матеріалів (визначено умовно)	м ²	9,36	608 грн. (65 грн\м ²)
3.	Виготовлення каркасу	Труба профільна квадратного перетину 20×20 мм Товщина стінки - 1,8 мм. Сталь-ст1-3пс / сп Вага м.п.-1,0 кг	м.п.	16	636.80 грн. (39,8 м.п.)
Вартість розробки всього проєкту					4 244,8 грн

Висновки до розділу 2

В ході роботи над другим розділом дизайн-проєкту було проведено пошук аналогів дизайн-об'єктів та їх аналіз. Цей етап дозволив зібрати і вивчити різні приклади оформлення інтер'єрів навчальних аудиторій для використання в подальшій розробці.

На основі отриманих даних була сформована концепція дизайну панно, обрано стиль та визначені основні етапи розробки проєкту: була розроблена загальна кольорова схема, організація розташування інформації, вирішена загальна композиційна побудова панно та створено ескіз для друку.

Додатково, було проведено розрахунки собівартості роботи дизайнера над цим проєктом та собівартість виконання проєкту в матеріалі. Цей аспект

дозволяє оцінити фінансові витрати і забезпечити ефективне використання ресурсів.

В цілому, другий розділ дозволяє отримати повну картину процесу розробки та реалізації проєкту, починаючи з пошуку і аналізу аналогів, формування концепції до розрахунків собівартості.

ВИСНОВКИ

У роботі здійснено теоретичний аналіз проблеми оформлення навчальних університетських аудиторій та запропоновано вирішення завдання, яке полягає у виконанні дизайн-проєкту оформлення приміщення аудиторії з історії соціології № 402 Криворізького державного педагогічного університету.

Узагальнення результатів дослідження засвідчило досягнення мети, розв'язання поставлених завдань дозволило дійти таких висновків:

- в ході теоретичного аналізу були виявленні ряд особливостей дизайн-організації навчальних аудиторій, обумовлених їх функціональним призначенням;
- в роботі були визначенні основні вимоги до лекційних аудиторій вищого навчального закладу та до їх графічно-інформаційного вмісту;
- також розглянуті існуючі принципи проєктування та оформлення лекційних аудиторій;
- в ході дослідження були розглянуті способи дизайн-оформлення та організації предметно-просторового середовища аудиторії;
- зроблений аналіз художньо-образних засобів оформлення інтер'єру навчальної аудиторії;
- було виконане передпроєктне та проєктне дослідження, був розроблений ескіз панно для оформлення аудиторії з дисципліни історії соціології.

Також в рамках дослідження було виконано економічне обґрунтування проєкту оформлення навчальної аудиторії та наведений кошторис необхідний для його реалізації.

Отримані результати дозволяють використовувати дане дослідження як методичну базу для розробки художньо-тематичного оформлення навчальних аудиторій для вищого навчального закладу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ажгіхін С. Г. Розвиток творчої уяви майбутніх дизайнерів. Мистецтво та освіта. 2008. № 3. С. 68-71.
2. Ажгіхін С. Г., Марченко М. М. Створення іміджу проекту в процесі розробки рекламних образів. Міжнародний Журнал Прикладних Та Фундаментальних Досліджень. 2015. № 2 URL:www.science-sd.com/461-24927 (15.12.2023).
3. Анікіна Н. І. Ілюзії і реальність. Харків, 2005.
4. Архітектурний ансамбль як форма реалізації синтезу: Зб. наук. пр.. Всесоюзний НДІ теорії архітектури і містобудування; К., 1990.
5. Базазьянц С. Б. Художник, простір, середовище: монументальне мистецтво і його роль у формуванні духовно-матеріального оточення людини. Художник і місто. К. 2003. 6239 с.
6. Баскаран Л. Дизайн і час. Стил ь і напрямки в сучасному мистецтві та архітектурі. К.: Арт-Джерело. 2006. 258 с.
7. Бецольд В. Л. Вчення про кольори по відношенню до мистецтва і техніки. К., "Мистецтво", 2004. 204 с.
8. Битачевська Т. Н. Мистецтво як формотворчий фактор в дизайні. К.: 2004. 236 с.
9. Герчук Ю. Я. Мова і сенс образотворчого мистецтва. К., 2005. – 175 с.
10. Гнедич П. П. Історія мистецтв. Живопис. Скульптура. Архітектура. К., 2002. 848 с.
11. Грашин А. А. Методологія дизайн-проектування елементів предметного середовища. Навч. пос. К.: Архітектура. 2004. 232 с.
12. Дизайн: основні положення. Види дизайну. Особливості дизайн-проектування. Майстри і теоретики. Ілл. слово. Довідник. Під загальною ред. Мінервіна Г. Б., Шимко В. Т.. К.: Архітектура. 2004. 288 с.
13. Добріцина І. А. Від постмодернізму до нелінійної архітектури: Архітектура в контексті сучасної філософії і науки. К.: Прогрес-Традиція, 2004. С. 416

14. Землянхуна Л. В. Естетичне освоєння предметно-побутового середовища: Автореф. дис. д. філос. н.. Київ: КДУ, 1991. 57 с.
15. Марченко М. Н., Федосєєва А. А. Особливості комунікації дизайнера зі споживачами його послуг. Міжнародний журнал експериментальної освіти. 2015. № 12–2. С. 235-236.
16. Мінервін Г. В. Основні завдання і принципи художнього проектування. Дизайн архітектурного середовища. Уч.пос. К.: Архітектура. 2004. 96 с.
17. Новікова Е. Б. Інтер'єр громадських будівель, К, Будвидав, 1984р. , 272 стор.
18. СанПіН 2.2.1/2.1.1.1076–01. Санітарні правила і норми: [Електронний ресурс]. Режим доступу <http://www.normacs.ua/Doclist/doc/8DG.html>. (3.12.2023).
19. Шимко В. Т. Основи дизайну та середовищне проектування. Навч. пос. К.: Архітектура. 2004. 160 С.
20. Barrett, P., Zhang, Y., Davies, F., & Barrett, L.. "The Impact of Classroom Design on Pupils' Learning: Final Results of a Holistic, Multi-level Analysis." *Building and Environment*, 89, 2015, 118-133.
21. Brooks, D. C. "Space Matters: The Impact of Formal Learning Environments on Student Learning." *British Journal of Educational Technology*, 42(5), 2011, 719-726.
22. Jamieson, P., Fisher, K., Gilding, T., Taylor, P. G., & Trevitt, A. C. "Place and Space in the Design of New Learning Environments." *Higher Education Research & Development*, 19(2), 2000. 221-236.

ДОДАТКИ

Додаток А.

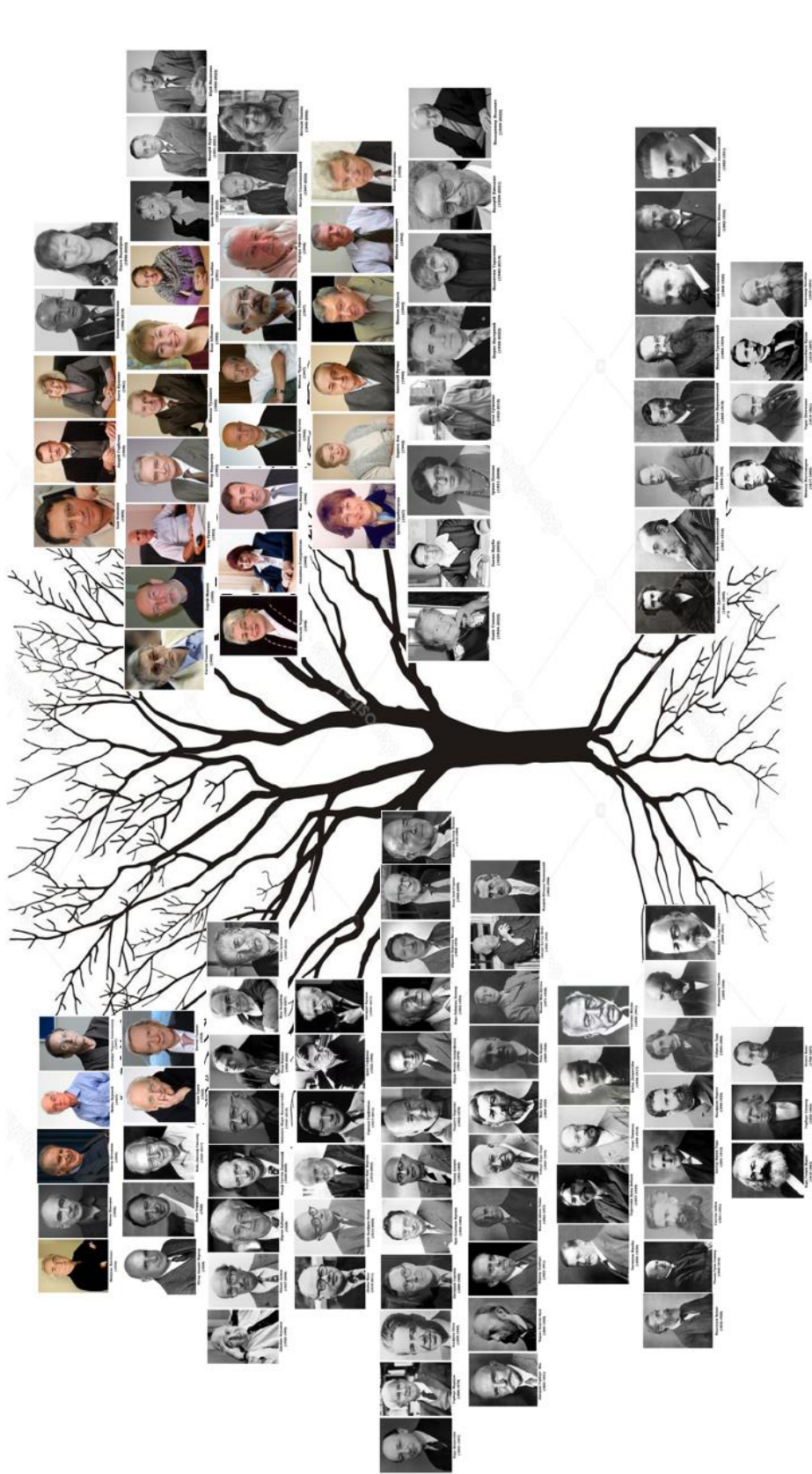

Рис. 1. Орієнтовне розташування портретів (надано замовником)

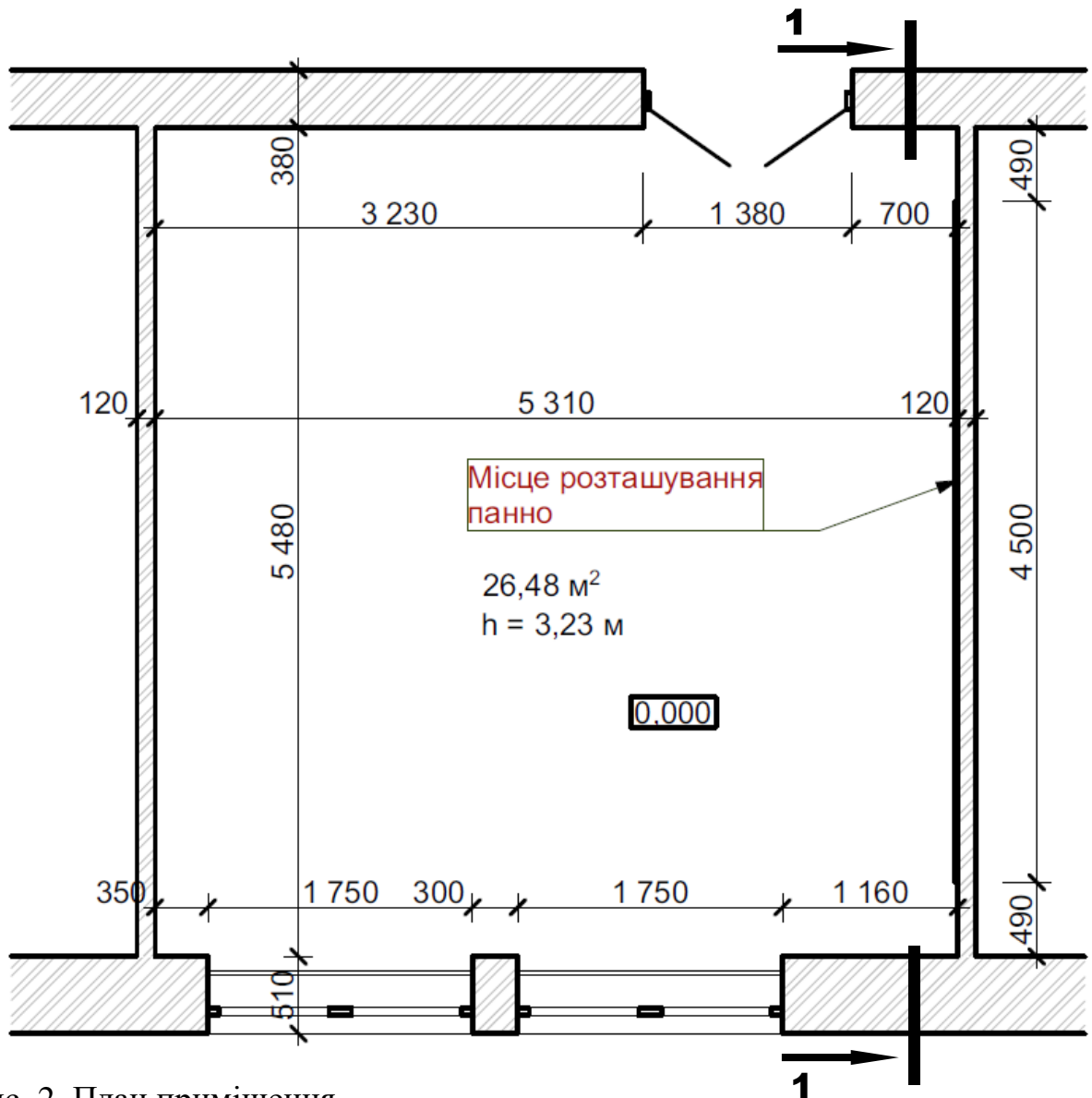

Рис. 2. План приміщення.

Рис. 3. Існуюча ситуація

Додаток Б.

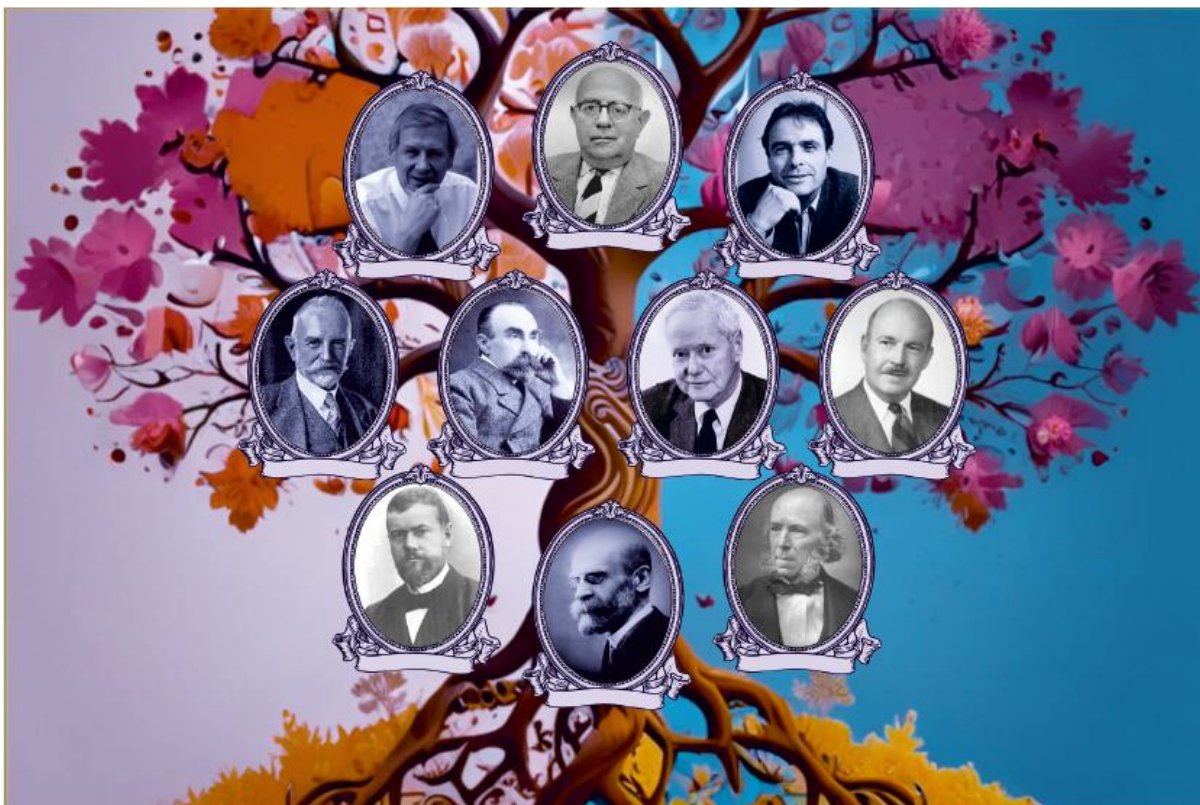

Рис. 4. 1-й варіант рішення панно.

Рис. 5. Розташування варіанта панно в аудиторії.

Рис. 6. 2-й варіант рішення панно

Рис. 7. Розташування варіанта панно в аудиторії

Рис. 8. 3-й варіант рішення панно

Рис. 9. Розташування варіанта панно в аудиторії

Рис. 10. 4-й варіант рішення панно

Рис. 11. Розташування варіанта панно в аудиторії

Рис. 12. Варіанти графічного вирішення портретів

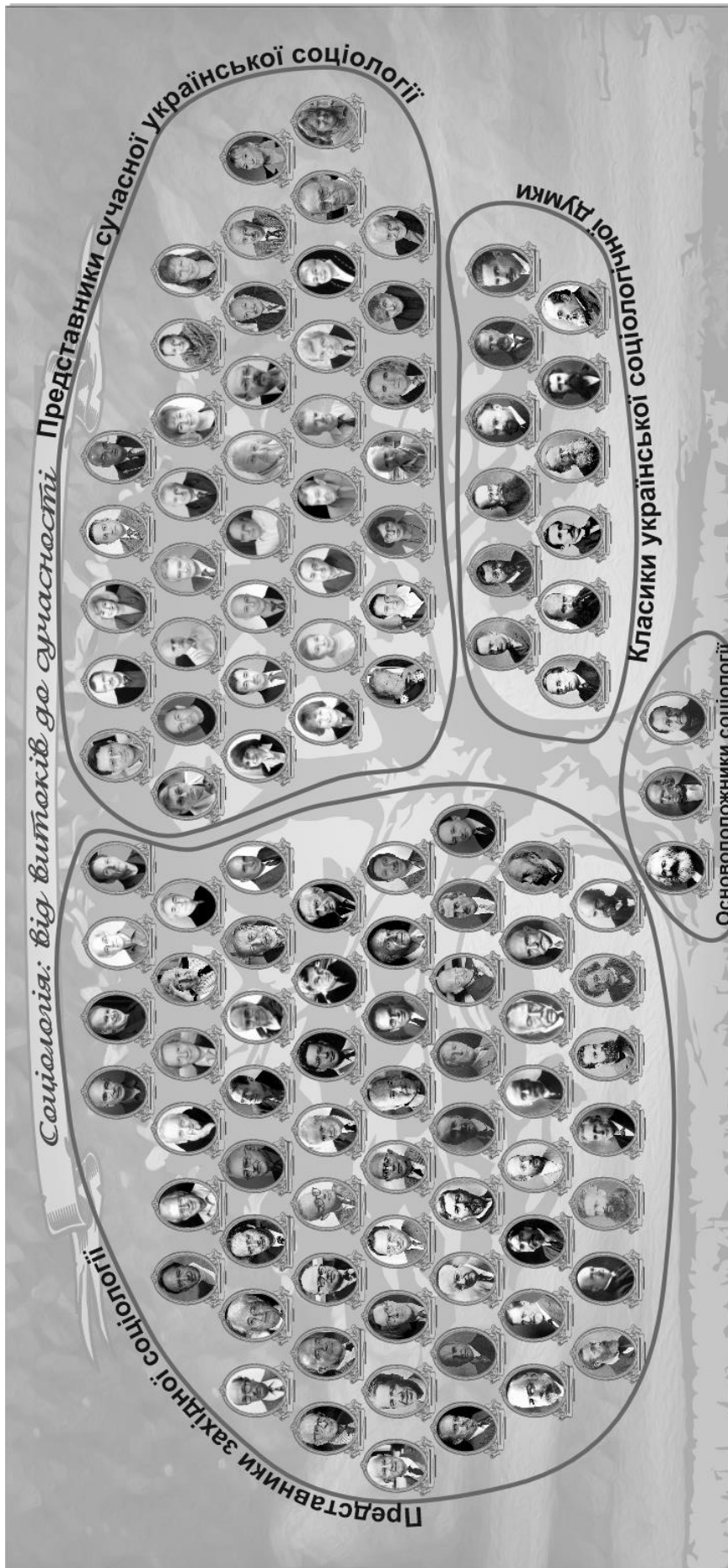

Рис. 13. Загальна схема розташування портретів за групами.

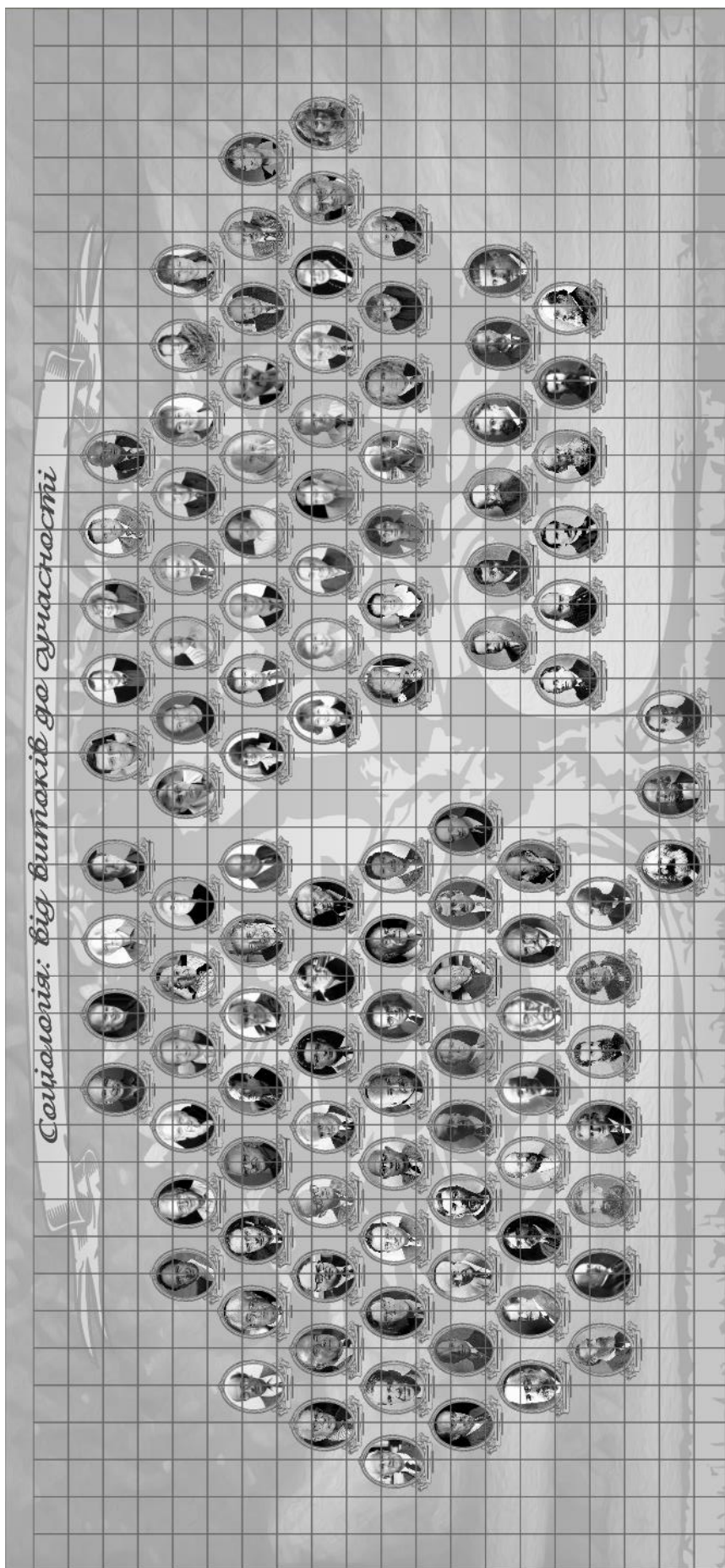

Рис. 14. Модульна сітка для розташування портретів

Рис. 15. Приклади портретів з різною довжиною стрічок для тексту напису.

Рис. 16. Фрагмент панно

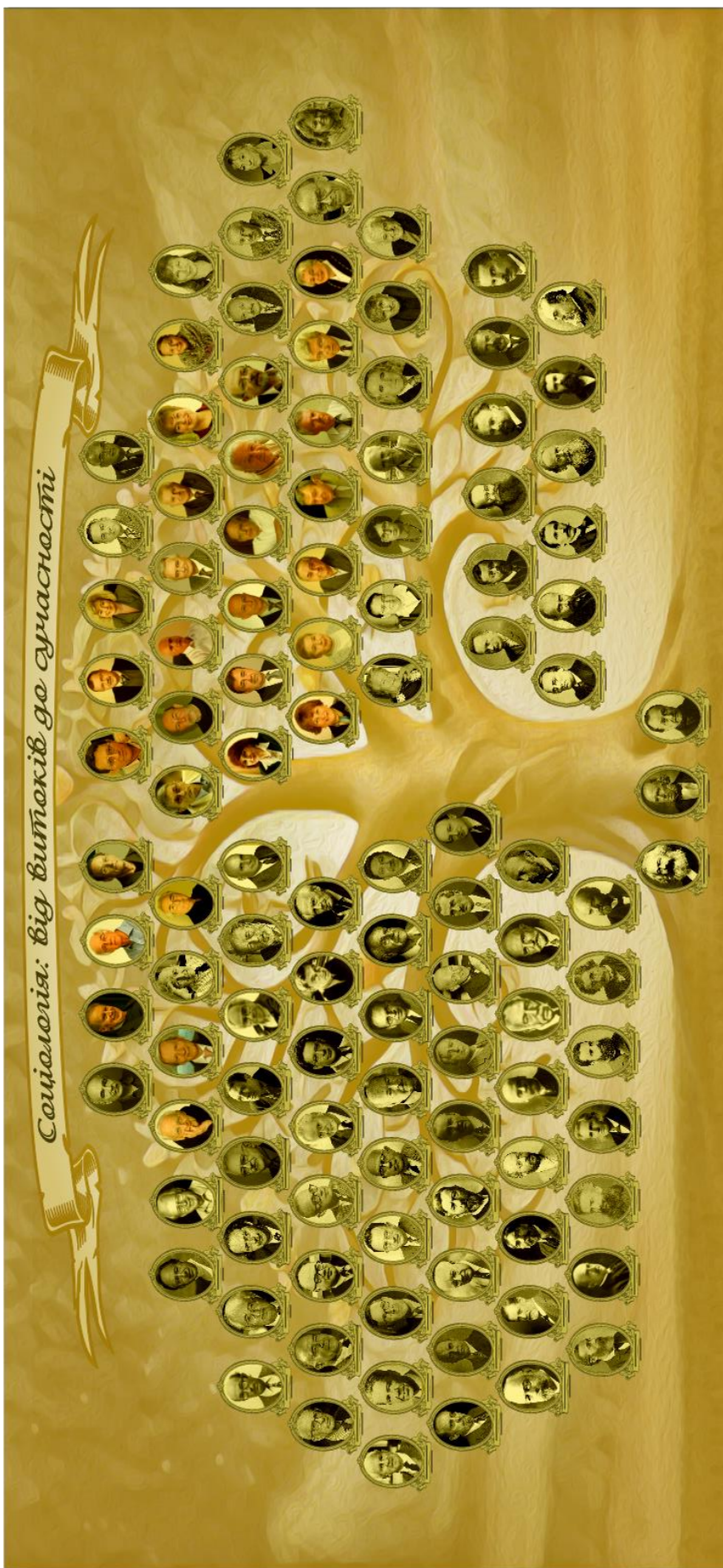

Рис. 17. Кінцевий ескіз панно.

Рис. 18. Розташування в інтер'єрі.

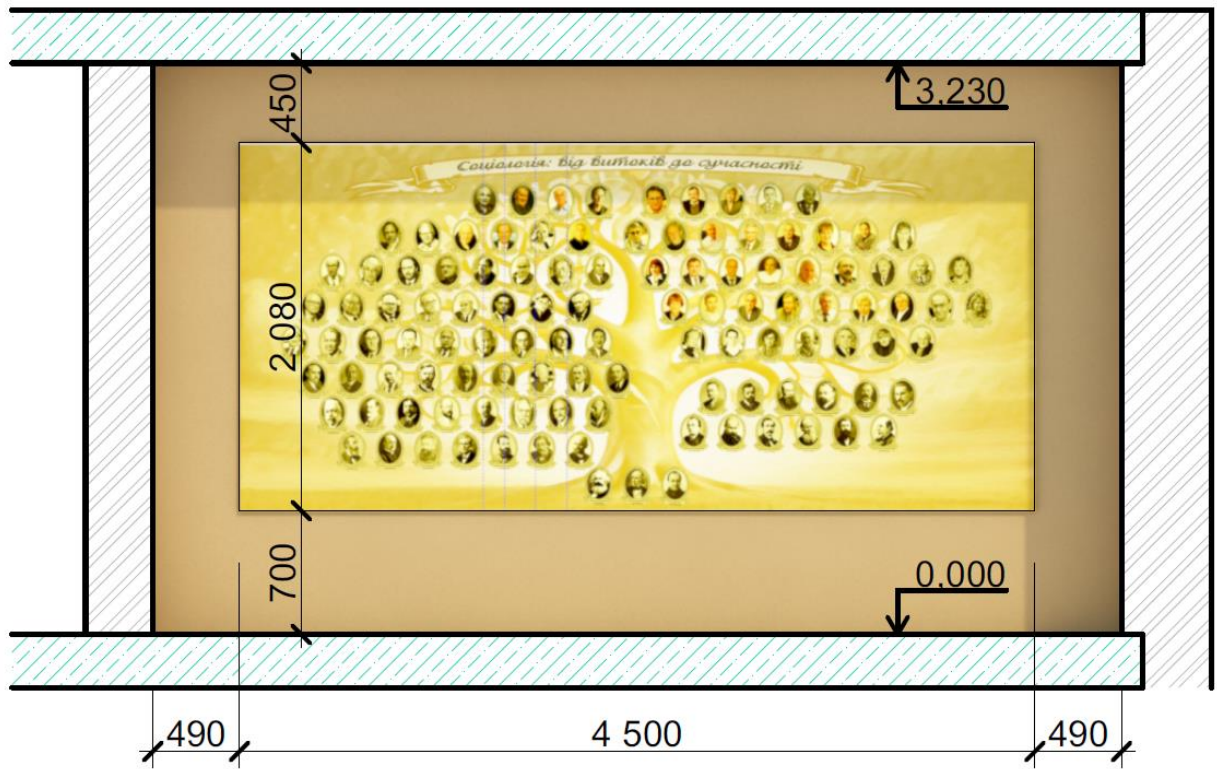

Рис. 19. Розріз 1-1.

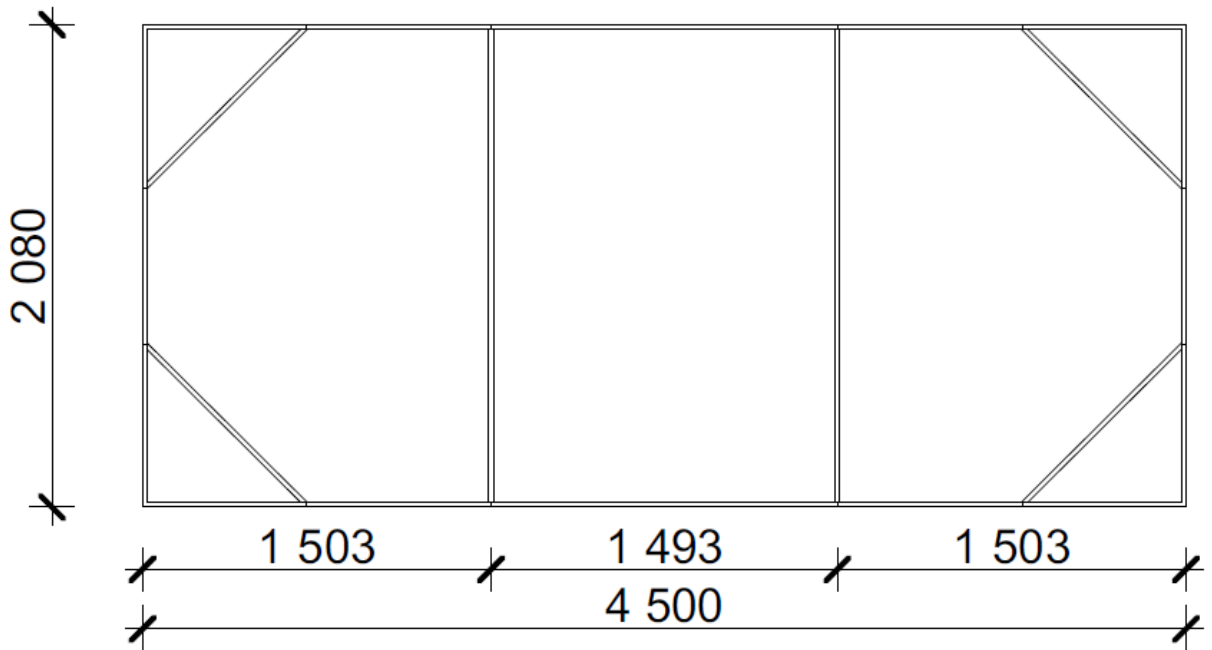

Рис. 20. Креслення каркасу.

Рис. 21. Візуалізація.